

This document has been shared by Free Expression Myanmar (FEM) as is found. FEM has not altered the original document in any way. FEM may have technically edited the file, for example the dimensions or file size, in order to enable sharing. Any copyright belongs to the creator. If this document was digitised in any way by FEM then FEM's digitisation is under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike license. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creation under the identical terms.

ချင်းအမျိုးသားဒီပိုကရေစိအဖွဲ့ချုပ်

CHIN NATIONAL LEAGUE FOR DEMOCRACY

၂၀၂၀ ပြည့်နစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ လုပ်ငြော်စည်း

2020 General Election
POLICY MANIFESTO

This document has been shared by Free Expression Myanmar (FEM) as found. FEM has not edited the written content in any way. FEM may have technically edited the file, for example the dimensions or file size, in order to enable sharing. Any copyright belongs to the creator. If this document was digitised in any way by FEM then FEM's digitisation is under a Creative Commons Attribution Non-Commercial-ShareAlike License. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creation under the identical terms.

ချင်းအဖြူးသားဒီဂိုကရောစွဲအဖွဲ့ချုပ်

CHIN NATIONAL LEAGUE FOR DEMOCRACY

၂၀၂၀ ပြည့်နစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ရုပါးကြေညာတတ်း

2020 General Election
POLICY MANIFESTO

This document has been shared by Free Expression Myanmar (FEM) as found. FEM has not edited the written content in any way. FEM may have technically edited the file, for example the dimensions or file size, in order to enable sharing. Any copyright belongs to the creator. If this document was digitised in any way by FEM then FEM's digitisation is under a Creative Commons Attribution Non-Commercial-ShareAlike License. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creations under the identical terms.

အမှာစာ

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၁ရက်နေ့တွင်
ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က နိုင်ငံရေးမှတ်ပုံတင်အမှတ် ၁၁၆ ဖြင့်
ခွင့်ပြုသော နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုဖြစ်သည်။

၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ချင်းပြည်နယ်
(၉) မြို့နယ်တွင်သော်လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မကျေးတိုင်း
ဒေသကြီးနှင့် ရရှိပြည်နယ်များ၏သော်လည်းကောင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း
စုစုပေါင်း ၅၇၃းဖြင့် ဝင်ရောက်ယူဉ်ပြီးအရွေးခံမည်ဖြစ်ပါသည်။

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီသည် ၆၈၈၈းပုံးအခြားစည်းမျဉ်းနှင့်
မူဝါဒများကို ဦးစွာရေးဆွဲပြီးမှ ပေါင်းစဉ်းတည်ထောင်ထားသော ပါတီဖြစ်သည်နှင့်အညီ
၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယူဉ်ပြီး
အရွေးခံရာတွင်လည်း ရေတိနှင့်ရေရှည်အတွက် ကြိုးပမ်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်
ရွက်ရမည့် ပါတီ၏မူဝါဒများ ရေးဆွဲရပါသည်။ ထိုမူဝါဒများကို ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊
ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မူဝါဒကြေညာစာတမ်း အဖြစ်
ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်အတည်ပြုပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤမူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်သူများ၏
ထောက်ခံအားပေးမှုနှင့် ပုံးပိုးမှုလိုအပ်သလို ပါတီအနေဖြင့်လည်း မမိုတ်မသုန် ကြိုးပမ်း
ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကသာ ဤမူဝါဒများကို
ဖော်ဆောင်ရန်မဟုတ်ဘဲ ပါတီဝင်အားလုံးနှင့် ပြည်သူ့တစ်ရပ်လုံးက ညီညွတ်စွာ
ဆောင်ရွက်မှသာလျှင် သမိုင်းပေးတာဝန်ကြီးကို အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ ရည်မှန်းချက်များနှင့်
မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ချင်းပြည်သူတစ်ရပ်လုံးအနေဖြင့်
မည်သည့်အရပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ အတူပါဝင်လက်တွဲ ဆောင်ရွက်ကြပါစို့ဟု
အလေးအနက်ဖိတ်ခေါ် တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဦးငိုင်ဆာခုံ

၃၂၄

This document has been shared by Free Expression Myanmar (FEM) as found. FEM has not edited the written content in any way. FEM may have technically edited the file, for example the dimensions or file size, in order to enable sharing. Any copyright belongs to the creator. If this document was digitised in any way by FEM then FEM's digitisation is under a Creative Commons Attribution Non-Commercial- ShareAlike License. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creation under the identical terms.

ပုဂ္ဂနိုင်မှတ်တမ်း

ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်
၀၂၆၉၆

ထုတ်ဝေသူ
ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်

အမှတ် (၁၇ - ၁၂)၊ အခန်း ၃၀၁၊ ရွှေကမ္ဘာ ၂ လမ်း၊
ရွှေကမ္ဘာအိမ်ယာ၊ မင်းဓမ္မလမ်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ မူဝါဒကြညာစာတမ်း

POLICY MANIFESTO OF CHIN NATIONAL LEAGUE FOR DEMOCRACY

မာတိကာ

အမှာစာ	i
ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း	iii
မာတိကာ	iv
နိဒါန်း	vi
ပါတီ၏အလုပ်	viii
ပါတီ၏အမှတ်တံဆိပ်	xii
ပါတီ၏အန္တိမပန်းတိုင်	x
ပါတီ၏ရည်မှန်းချက်	x
ပါတီ၏အခြေခံမူများ	xii

အခန်း (၁) နိုင်ငံရေးနှင့်အပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍ

(၁)	ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု
တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများ	၇၁-၁
(၂)	ချင်းပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၄
(၃)	ချင်းမျိုးနယ်စုများဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၅
(၄)	ချင်းပြည်နယ် နယ်နိမိတ်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၆
(၅)	ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ချင်းလူမျိုးများဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၇
(၆)	အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၉
(၇)	ချင်းအမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၁၀
(၈)	မြေယာပိုင်ဆိုင်ရှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၁၁
(၉)	ချင်းပြည်နယ်အစိုးရဘတ်ဂျက်၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ	
	ခွဲဝေသုံးစွဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၇၁-၁၃

မာတိကာ

အခန်း(၂) စီးပွားရေးကဏ္ဍ

(၁၀) ချင်းအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၁၄
(၁၁) သဘာဝသယံဇာတများ ခွဲဝေရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၁၆
(၁၂) အသေးစားနှင့်အလတ်စား စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၁၇
(၁၃) ဆင်းရှုန်မ်းပါးမှုလျော့ချရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၁၉
(၁၄) သဘာဝအခြေခံရုံးသွားလုပ်ငန်း
ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ	၁၁-၂၁
(၁၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်
စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများ	၁၁-၂၂
(၁၆) စီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၂၄

အခန်း (၃) လူမှုရေးကဏ္ဍ

(၁၇) ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၂၅
(၁၈) ကျွန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၂၈
(၁၉) ဘာသာရေးလွှာတ်လပ်ခွင့်နှင့် တန်းတူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၃၀
(၂၀) ချင်းရှုံးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် စလေ့ထံးတမ်း
စဉ်လာများဆိုင်ရာ မူဝါဒများ	၁၁-၃၂
(၂၁) ကျွား - မ ရေးရာ မူဝါဒများ	၁၁-၃၄
(၂၂) လူငယ်ရေးရာ မူဝါဒများ	၁၁-၃၅

နိဂုံး:

ချင်းအမျိုးသားကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် အပြည့်အဝပြန်လည်ရရှိရေးအတွက် စစ်မှန်သောဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုစနစ် တည်ဆောက်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူညီးနှဲ ရရှိရေးတို့အတွက် မိမိနှင့် မူဝါဒချင်းတူညီသော ချင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ တတ်သိပညာရှင်များ၊ ချင်းပြည်သူ တစ်ရပ်လုံးနှင့် အခြားတိုင်းရင်းသားများနှင့်အတူ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ရုပ်တည် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ချင်းနိုင်ငံရေးပါတီ(၃)ခု ပေါင်းစည်းလျက် ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီ (CNLD) ကို တည်ထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်သည် အတွေ့အကြုံရှင်ကျက်သော ပါတီခေါင်းဆောင်များ၊ လူငယ်ပညာရှင်များနှင့် ပြည်တွင်းပြည်ပမှတ်သိပညာရှင် တရာ့နှင့်ပူးပေါင်း၍ အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး (State-Building)၊ ချင်းအမျိုးသားတည်ဆောက်ရေး (Chin Nation-Building) နှင့် ချင်းပြည်နယ်ဘက်စုံ ရေရှည်လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေး (Socio-Economics Development-SED) အတွက် မူဝါဒ ကြေညာစာတမ်း (Policy Manifesto) ကို ကဏ္ဍတွေး (၃)ခု၊ ကဏ္ဍခွဲ့ (၂၂)ခုနှင့် မူဝါဒပေါင်း (၁၆၀)ချက်ဖြင့် ချမှတ်ထားပြီး ဤစာအုပ်ဖြင့် ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

ဤမူဝါဒစာတမ်းများ ပြစ်ရာတွင် ပင်လုံစာချုပ်နှင့် ပင်လုံကတိကဝဝတ်များ၊ ၁၉၆၁ခုနှစ်တွင် ရှစ်းပြည်နယ်၊ တောင်ကြီးမြို့ခြေကျင်းပဲခဲ့သော ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေး ညီလာခံမျှမှတ်ခဲ့သောမူများ၊ စစ်အစိုးရခေတ်အဆက်ဆက်တွင် တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများက ရေးဆွဲချမှတ်ခဲ့သောမူများ၊ ၂၀၁၃ခုနှစ်တွင် ဟားခါးမြို့တော်၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော ဒုတိယအကြိမ်ချင်းအမျိုးသားညီလာခံ၏ ဘုံသဘောတူညီချက် မူများအပြင်၊ ကမ္မားကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းအများ၏ ဖက်ဒရယ်၊ ဒီမိုကရေစီ၊ လူအခွင့်အရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစံချိန်စံညွှန်းများကို ကျော်ရုံးပြု၍ ချင်းပြည်နယ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးများနှင့် ရေခံမြေခံအကိုက်ညီဆုံးဖြစ်ရန် (၁၀)လကျော်ကြာအချိန်ယူပြီး သုတေသနပြုလုပ် ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

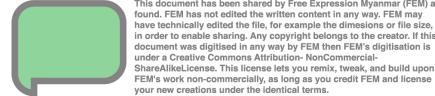

မိမိတို့ ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့၏ချုပ် CNLD ပါတီသည် ချင်းပြည့်သူများက အားကိုးယုံကြည်သည်နှင့်အညီ လာမည့်၂၀၂၀ပြည့်နှစ်၊ ပါတီစုံဒို့မိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ချင်းပြည့်နယ်လွှတ်တော်နှင့် ချင်းပြည့်နယ် အစိုးရတာဝန်ကို ဦးဆောင်ရန်သော်လည်းကောင်း၊ ချင်းပြည့်နယ်ပြင်ပရှိချင်းလူမျိုးများ အတွက်လုပ်ဆောင်ရန်သော်လည်းကောင်း အဆင်သင့်ဖြစ်ကြောင်းကို ဤမှတ်၏ ကြေညာစာတမ်းပါ အချက်အလက်များဖြင့် လူထုအား အသိပေးသက်သောပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤမှတ်၏များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ချင်းပြည့်သူတစ်ရပ်လုံးက CNLD ပါတီကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ ဆန္ဒမဲပေးကြပါရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။

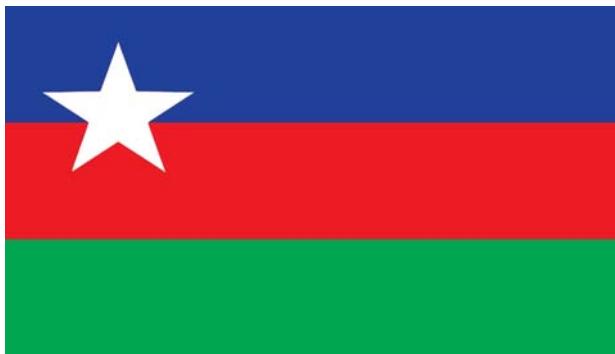
-----000-----

ချင်းအမျိုးသားဒီပိုကရေစာဖွဲ့ချုပ်၏ သုတေသနလိုက်နည် (၁၀) ချက်

- ၁။ ချင်းအမျိုးသားတစ်ရပ်လုံး စဉ်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဦးထိပ်ထားဆောင်ရွက်မည်။
- ၂။ ချင်းအမျိုးသားတို့၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကားတပေါ် စလေ့ထုံးတမ်းများ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ၊ ရိုးရာပွဲလမ်းသဘင်များ၊ ရိုးရာဝတ်စားဆင်ယင်မှုများနှင့် နေထူးနေ့မြေတိများ စသည်များကို တည်တဲ့ရှင်သန်ရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၃။ ချင်းရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှုစလေ့ထုံးတမ်း အစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်ပြီ (ဘုံးဘွားပိုင်ပြီ) အကျိုးခံစားခွင့်များကို ဥပဒေပြုနှင့်ပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မည်။
- ၄။ အစိုးရွှေ့နှင့်ရှာအသီးသီးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအသီးသီးတွင် ချင်းအမျိုးသား လူငယ်လူချေယ်များ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိရေးကို စီမံဆောင်ရွက်မည်။
- ၅။ ချင်းအမျိုးသမီးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြုနှင့်ပြီး မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၆။ ဘက်လိုက်မှု၊ ခွဲဌားဆက်ဆံမှုနှင့် အကိုင်ဆိုင်စားမှုကင်းရှင်းသည့် ချင်းပြည်နယ် အစိုးရဖြစ်ရေးအတွက် ထိန်းကျောင်းကြပ်မတ်မည်။
- ၇။ ချင်းပြည်နယ်အတွင်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ မြို့ဌာစည်ပင် သာယာရေးနှင့် အကြော်အသေက်အုပ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု အနည်းဆုံးသောနည်းလမ်းဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၈။ ချင်းအမျိုးသားရေးစိတ်တတ် ရှင်သန်နှင့်ကြားစောင့်ပြုနည်းလမ်းဖြင့် ချင်းအမျိုးသားသီချင်း၊ ချင်းအမျိုးသားအလုပ်ကို ချင်းပြည်သူများ၏သဘောထားနှင့် အညီဖော်ထုတ်သုတေသနတို့မှုတ်နိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်မည်။
- ၉။ ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပငါ ချင်းတိုင်းရင်းသားများ၏ ဥပဒေအရ ရပိုင်ခွင့်များ၊ နိုင်ငံရေးအရ ရပိုင်ခွင့်များ၊ အပြည့်အဝရရှိနိုင်ရေးနှင့် လူမှုစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးများကို တာဝန်ရှိသူများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မည်။
- ၁၀။ အမျိုးသားတန်းတူရေး၊ ကိုယ်ပိုင်ပြုနှင့်ရရှိရရှိရေး၊ ဖက်ဒရယ်ဒီပိုကရေစာဖွဲ့ချုပ်ပြည်တော်စားဆောင်ရွက်မည်။

ပါတီ၏အလုံမှာ အောက်တွင်ဖော်ပြသည့် ပုံအတိုင်းဖြစ်သည်။

အလုံ၏ထိပ်ဆုံးတွင် အပြာရောင်၊ အလယ်တွင် အနီရောင်နှင့် အောက်ဆုံးတွင် အစိမ်းရောင်ဖြင့် သုံးရောင်ခြယ်ထားသော အလုံဖြစ်ပြီး၊ သုံးပုံတစ်ပုံစီ အလျားလိုက် အညီအမျှ ပိုင်းထားသည်။ အလုံ၏ ဝဘက်ထိပ်ထောင့်တွင် ကြယ်ဖြူတစ်ပွင့် ပါရှိသည်။ အရောင်များ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်မှာ အနီရောင်သည် ရဲရှင့်ခြင်း၊ သတ္တိရှိခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊ အပြာရောင်သည် ဦးမျမ်းခြင်း၊ တည်ကြည်ခြင်း၊ ရှိုးသားခြင်း၊ အစိမ်းရောင်မှာ ဘက်စုံဖြူးတိုးတက်ခြင်း၊ စည်ပင်သာယာဝပြာခြင်း၊ အဖြူရောင်သည် သန့်ရှင်းခြင်း၊ စင်ကြယ်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်သည်။ ကြယ်ဖြူတစ်လုံးသည် ချင်းအမျိုးသားရေးအတွက် ချင်းအမျိုးသားတစ်ရပ်လုံး တစ်လုံးတစ်ဝတည်းဖြစ်ခြင်းကို ဖော်ဆောင်သည်။

ပါတီ၏အမှတ်တံဆိပ်

ပါတီ၏အမှတ်တံဆိပ်မှာ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ပုံအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စက်ဝိုင်းအတွင်း၏ အရောင်မှာ မိုးပြာရောင်ဖြစ်ပြီး၊ ြမ်းချမ်းသာယာဝပြာခြင်း၊ အဓိပ္ပာယ်ဆောင်ပါသည်။ စက်ဝိုင်းထဲတွင် မျက်နှာချင်းဆိုင်တိုင်နေသော အောက်ချင်းငှက် အဖိုနှင့်အမန္တာရောင်သည် နားနောက်ဦးခေါင်းပေါ်တွင်ရှိသည်။ နားနောက်ဦးခေါင်း အထက်၊ အောက်ချင်းငှက် အဖိုနှင့်အမန္တာရောင်ကြားတွင် CNLD စာလုံး ရေးသားထားသည်။

အောက်ချင်းငှက် အဖိုနှင့်အမန္တာရောင်သည် သစ္စာရှိခြင်း၊ ကျားမာ တန်းတူညီမှုခြင်းကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဆောင်ပြီး၊ နားနောက်ဦးခေါင်းကမူ ဂုဏ်ဖြပ်ကြီးမားခြင်း၊ ရန်ပြောမြို့ခြင်း၊ အမျိုးသားအမှတ်လက္ခဏာဖြစ်ခြင်း၊ အောင်ဖြင်ခြင်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွှအန္တာရောင်ပြစ်ခြင်း အဓိပ္ပာယ်ဆောင်ပါသည်။

ပါတီ၏အန္တိမပန်းတိုင်

ချင်းအမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်၏ အန္တိမပန်းတိုင်မှာ ၁၉၄၇ ပင်လုံသဘောတူ စာချုပ်ကို အခြေခံသည့်—

- (က) တန်းတူညီမျှမှ တည်ဆောက်ရေး
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရရှိရေး
- (ဂ) ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေး
... စသည်တို့ဖြစ်သည်။

ပါတီ၏ရည်မှန်းချက်

ပါတီ၏ရည်မှန်းချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်—

- (က) ပါတီဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ တန်းတူညီမျှမှုနှင့် စစ်မှန်သော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စုစနစ် တည်ဆောက်ရေး။
- (ခ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံးနှင့်အတူ ချင်းလူမျိုးတို့၏ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရရှိရေးနှင့် မိမိကြမ္ဗာကို လွတ်လပ်စွာဖန်တီးခွင့် ရရှိရေး။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုတည်ဉ်အေးချမ်းရေးကို ရေးရွှေ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး တို့တွင် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အလမ်းများရရှိရေးနှင့် တစ်ပြီးညီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရေး။
- (ဃ) ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပည့် ပြန်ကျွန်ုင်တိုင်ကြသော ချင်းလူမျိုးအနေဖြင့် ဥပဒေအရ ရပိုင်ခွင့်များ အပြည့်အဝရရှိနိုင်ရေး။

- (c) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်က လက်မှတ်ရေးထိုးအတည်ပြုပြီး ဖြစ်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလူအခွင့်အရေး ကြေညာစာတမ်းအပါအဝင် လူအခွင့် အရေးဆိုင်ရာ ကြေညာစာတမ်းများပါ အခွင့်အရေးများနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ချင်းလူမျိုးအားလုံးသာမက နိုင်ငံသားတိုင်း အပြည့်အဝ ခံစားရရှိနိုင်ရေး။
- (d) တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် ချင်းတိုင်းရင်းသားတို့၏ အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာမူ မရှိစေရန် လုံလောက်သောအကာအကွယ်ရရှိရေး။

ပါတီ၏အခြေခံမှုများ

ပါတီ၏အခြေခံမှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစိစနစ်ကို အစဉ်ကျင့်သုံးသည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို အစဉ်ရေးရှုသည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း တရားဥပဒေစိုးစိုးရေး၊ လုံခြုံရေးနှင့် ပြည့်စုံချမ်းရေးကို အလေးထားဆောင်ရွက်သည်။
- (ဃ) လွှတ်လပ်သော ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်၊ စနစ်တကျထွန်းကားလာရေး အတွက် အလေးထားဆောင်ရွက်မည်။
- (င) စစ်မှန်သောဒီမိုကရေစိရရှိရေး၊ စစ်မှန်သောပြည်ထောင်စုစနစ် တည်ဆောက်ရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအားလုံး ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွဲ့ရှိရေးအတွက် လူပ်ရှားဆောင်ရွက်သော နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်မည်။

- (စ) ချင်းအမျိုးသားရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်နှင့် မူဝါဒချင်းတူညီသော ချင်းနိုင်ငံရေး ပါတီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်။
- (ဆ) ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ချင်းအမျိုးသားများအရေးကိစ္စအဝေါနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီး အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတော်အဆင့် တာဝန်ရှိသူများနှင့် ညီးနှင့်ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဇ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုဘဝ်ဖြိုးမှု မြှင့်တင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အရှင်သက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းလာ စေရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်။
- (ဈ) စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး စသည်များတွင် ဗဟို ချုပ်ကိုင်မှုစနစ် လျော့ချရေး။
- (ည) အနာဂတ် နိုင်ငံတော်ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် ချင်းလူငယ်များ ပိုမိုပါဝင်လာနိုင်ရေး။

အခန်း (၁)

နိုင်ငံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်မှုကဏ္ဍ

(၁)

ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစိပြည်ထောင်စု

တည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမှုများ

၁။ ပြည်ထောင်စုကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများတန်းတူညီမှုမှ ကိုယ်ပိုင်ပြောန်းခွင့်ရှိယဉ်း
ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစိပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မည်။

၂။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစိပြည်ထောင်စုကို အမျိုးသားပြည်နယ်များနှင့် ပထဝါမြေကို
အခြေခံသည့် အမျိုးသားများပြည်နယ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။ (ရ-ယူနစ်မှုအခြေခံ)

၃။ လက်ရှိပြည်နယ် (၇)ခုကို အမျိုးသားပြည်နယ်များအဖြစ်ထားရှိပြီး၊ ၂၂၁
တိုင်းရင်းသားကို အခြေခံသောပြည်နယ်တစ်ခု ဖွဲ့စည်းရမည်။

(ပြည်နယ်သစ် ဖွဲ့စည်းခြင်းကို ဥပဒေနှင့်အညီ ညီနှိုင်းသတ်မှတ်ရမည်။
ဗုံးပြည်နယ်သတ်မှတ်ရာတွင် လက်ရှိရှင်းအေသာကြီး (၇)တိုင်းစလုံး ပါဝင်နှိုင်ခြင်း
မရှိပါက ကျွန်းအေသာက်များကို ပြည်နယ်(၄)ပြည်နယ်ထက်မပိုစေဘဲ ဖွဲ့စည်းခွင့်
ရှိရမည်)။

၄။ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်များအကြားတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ
ဥပဒေနှင့်အညီ အာဏာခွဲဝေကျင့်သုံးမှု ရှိရမည်။ ကြွင်းကျွန်းသောအာဏာ (Residual
Power)များကို ပြည်နယ်များတွင် အပ်နှင့်ထားရမည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်)နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် (အောက်လွှတ်တော်)ဟူ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်သာထားရှိရမည်။ သို့သော် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဟူ၍ ဖွဲ့စည်းခြင်းမပြုရ။

၆။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို လူဦးရေနှင့် မြို့နယ်ကိုအခြေခံပြီး ဖွဲ့စည်းရမည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို ပြည်နယ်အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်အညီအမျှဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။ (ဗမာပြည်နယ်မှ ၁၂ဦးဖြစ်လျှင် ချင်းပြည်နယ်မှ ၁၂ဦး ဖြစ်ရမည်)။

၇။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ဖြင့် အောက်ပါ အထူးအာဏာနှင့်လုပ်ပိုင်ခွဲများကို အပ်နင်းထားရမည် –

- (က) မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ သံအမတ်အများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအကြီးအကဲများ၊ တပ်မတော်အကြီးအကဲများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံဌားတိုင်းပြည်၊ နိုင်ငံတကာနှင့်ချုပ်ဆိုမည့် မည်သည့်စာချုပ်စာတမ်းကိုမဆို အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရကဖွဲ့စည်းမည့် မည်သည့်ကော်မတီများနှင့် ကော်မရှင်များကိုမဆို အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။

၈။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သည် သမ္မတစနစ်နှင့် ဝန်ကြီးချုပ်စနစ် ပေါင်းစပ်ကျင့်သုံးသောစနစ် (Hybrid System) ဖြစ်ရမည် –

- (က) သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စု၏ ဦးသွော်ဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်အသီးအသီးက လျာထားသူများအနက်မှ တစ်ဦးကို အမျိုးသားလွှတ်တော် (အထက်လွှတ်တော်) က ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်။

- (ခ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို ဝန်ကြီးချုပ်က ဦးဆောင်သောစနစ် (Parliamentary System)ဖြင့် ဖွဲ့စည်းပြီး၊ ဝန်ကြီးချုပ်အား ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်။
- (ဂ) သမ္မတသည် ကာကွယ်ရေးနှင့်လုပ်ချေးဇားအောင် စစ်သေနာပတီချုပ် ဖြစ်ရမည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အဆိုပြုထားသော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးချုပ် ကိုလည်း အတည်ပြုပေးရမည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုတွင် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (Federal Constitution) နှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးတွင် ပြည်နယ်အခြေခံဥပဒေ (State Constitution) ရှိရမည်။

၁၀။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်နှင့် လက်အောက်ခံ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တရားရုံးများဖွဲ့စည်းပြီး၊ ပြည်နယ်အသီးသီးတွင်လည်း ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်ချုပ်နှင့် ငွေး၏လက်အောက်ခံပြည်နယ်တရားရုံးများ ဖွဲ့စည်းရမည်။

၁၁။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းရာတွင် –

- (က) ပြည်နယ်အလိုက်ပါဝင်မှုကို အနည်းဆုံးအချို့ (Minimum Quota) များ သတ်မှတ်ရမည်။
- (ခ) ပြည်နယ်အလိုက် ပြည်နယ်လုပ်ချေးတပ်ဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခွင့်ရှိရမည်။
- (ဂ) တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏အပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိရမည်။

၁၂။ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်(၂)ရပ်၏ သုံးပုံနှစ်ပုံ (Super Majority) နှင့် ပြည်နယ်အများစု လွှတ်တော်များ၏ သဘောတူညီမှုဖြင့် ပြင်ဆင်ရမည်။

၁၃။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေခုရုံး (Constitutional Tribunal) ကို ပြည်နယ်အသီးသီးမှ တစ်ဦးကျစီရွေးချယ်ထားသော ဥပဒေပညာရှင်တရားသူကြံများဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းရမည်။

(j)

ချင်းပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ

အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များကို ပြည်နယ်အတွင်း ကျင့်သုံးရမည့် ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့် (Internal Self - Determination and Self Rule) အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ အပ်နိုင်းရမည်။

၂။ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမျိုးအလိုက် ခံစားသင့်ခံစားထိုက်သော အခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓမ္မလွှာတုံးတမ်း ဆိုင်ရာနှင့် လူမျိုးလက္ခဏာများကို ကာကွယ်ခွင့်၊ ထိန်းသိမ်းခွင့်နှင့် မြှင့်တင်ခွင့်စသည့် အခွင့်အာဏာများ အပြည့်အဝရှိရမည်။

၃။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များက မြေယာနှင့်သာဝ အရင်းအမြစ်များကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ စီမံခန့်ခွဲခွင့်နှင့် အကျိုးအမြတ်ခွဲခေါ် ခံစားခွင့်များရှိရမည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များက ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲခွင့်၊ အခွန်ကောက်ခံခွင့်နှင့် သုံးစွဲခွင့်များရှိရမည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များက ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများတွင် လုံလောက်သောလုပ်ပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

၆။ အခြေခံအခွင့်အရေးများတွင် ကမ္ဘာ့လူအခွင့်ရေးကြေညာစာတမ်း (UDHR) နှင့် နိုင်ငံကတာစံချိန်စံညွှန်းပါ အချက်များကိုအခြေခံ၍ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရမည်။

(၃)

ချင်းမျိုးနွယ်စုများဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းအမျိုးသားတစ်ရပ်လုံး စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဦးတည်၍ ဘာသာစကား၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု စလေ့ထုံးတမ်း၊ ဆင်းသက်ရာသရိုင်းကြောင်းလမ်း တူညီသော ချင်းမျိုးနွယ်စုအားလုံးကို ချင်းလူမျိုး သို့မဟုတ် ချင်းအမျိုးသားအဖြစ် အမြတ်များ လက်ခံမည်။

၂။ လက်ရှိချင်းလူမျိုးများ၏ မျိုးနွယ်စုအုပ်စုများ (Tribal Group)၊ မျိုးနွယ်စုများ (Tribes)၊ ဆွဲမျိုးစုများ (Clans)၊ မျိုးတူစု (ဖသားစု)များ (Family) ၏ အမည်နာမများကို အမျိုးသားအမည်အဖြစ် အသုံးမပြုဘဲ၊ ချင်း ဟူသော အမည်ကိုယာ လူမျိုးအမည် သို့မဟုတ် အမျိုးသားအမည် (National Name) အဖြစ် အစဉ်တစိုက် အသုံးပြုမည်။

၃။ ချင်းလူမျိုးများ၏ မျိုးနွယ်စုအုပ်စုများ (Tribal Group)၊ မျိုးနွယ်စုများ (Tribes)၊ ဆွဲမျိုးစုများ (Clans)၊ မျိုးတူစု (ဖသားစု)များ (Family) ၏ ရိုးရာအဝတ်အစား ဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှုများ၊ ဘာသာစကားနှင့် စာပေများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွှအနှစ်များအားလုံးကို ချင်းအမျိုးသားများ၏ ရိုးရာအဝတ်အစားဆင်ယင်ထုံးဖွဲ့မှု၊ ဘာသာစကားနှင့် စာပေများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအမွှအနှစ်များအဖြစ် အစဉ်တစိုက် လက်ခံအသုံးပြုမည်။

၄။ ချင်းမျိုးနွယ်စုများသတ်မှတ်ခြင်းကို ချင်းအမျိုးသားများ ကိုယ်တိုင်ကသာ ဆုံးဖြတ်ရမည်ဖြစ်၍ ၂၀၁၄ခုနှစ်၊ သန်းခေါင်စာရင်းဆိုင်ရာ ချင်းအမျိုးသား အထောက်အကူပြုကော်မတီ (Chin National Action Committee on Census 2014 - CNACC) ၏ ချင်းမျိုးနွယ်စုများဆိုင်ရာ လေ့လာဆောင်ရွက်မှုများကို ချင်းအမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်က ဆက်လက်ဦးဆောင်သွားမည်။

(၄)

ချင်းပြည်နယ် နယ်နိမိတ်ဆိုင်ရာ မူဝါဒ

၁။ အစိုးရအဆက်ဆက်တွင် လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးနစ်နာခဲ့သော ချင်းပြည်နယ် နယ်နိမိတ်များကို ပြန်လည်စိစစ်ပြီး ပြန်လည်ရရှိနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ချင်းလူမျိုးများ လူဦးရေအများစုံ အခြေခနေထိုင်မှုအရသော်လည်းကောင်း၊ ပထဝိဝင်အနေအထား တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်းဖြစ်မှုအရသော်လည်းကောင်း၊ ချင်းပြည်နယ်အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ထည့်သွင်းသတ်မှတ်နိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံပေါ်နှင့် အညီ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

----〇〇〇----

(၅)

ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ချင်းလူမျိုးများဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ချင်းလူမျိုးအများအရေးကို ထိရောက်စွာကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ချင်းပြည်နယ်အစီးရတွင် ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပ ချင်းအမျိုးသားရေး ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဦးစီးဌာနကို သိုးစြားဖွင့်လှစ်ထားရှိပြီး ငင်းဌာနအကြီးအကဲကို ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရှိ ချင်းလူမျိုးများထဲက ရွှေးချယ်ခန့်အပ်နိုင်ရန် စိစဉ်ဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ဖက်ဒရယ်အခွင့်အရေးဖြစ်သော နယ်နိမိတ်အခြေခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် (Territorial Autonomy - TA) နှင့် နယ်နိမိတ်အခြေမခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် (Non-Territorial Autonomy - NTA) များကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပတွင် နေထိုင်ကြသော ချင်းလူမျိုးများက လုံလောက်စွာရရှိနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(က) နယ်နိမိတ်အခြေခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်

စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ပဲရွှေးတိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် တစ်စုတစ်စည်းတည်းဖြင့် ရေးပဝေသဏ္ဌာ ကတည်းက အခြေချေနေထိုင်လာကြသော ချင်းလူမျိုးများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသအလိုက် နယ်နိမိတ်အခြေခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်၍ ဒေသများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(၁) နယ်နိမိတ်အခြေမခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်

မြေပြန့်တွင်နေထိုင်ကြသော ချင်းလူမျိုးများအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ အေသနှင့် မျိုးနှစ်စုစုများအလိုက် စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလ္လာထုံးတမ်းနှင့် ဘာသာရေးစသည်များ ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် နယ်နိမိတ် အခြေမခံသော အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝအာမခံပေးနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပနေ ချင်းလူမျိုးများအနေဖြင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် အခြေချ နေထိုင်လိုပါက အချိန်မရွေးပြောင်းရွှေ့နေထိုင်နိုင်ရေးအတွက် နေရာထိုင်ခင်းနှင့် အခြားလိုအပ်သောအကူအညီများ ထောက်ပံ့နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ နိုင်ငံတကာနယ်နိမိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြားခြင်းခံရသော ချင်းလူမျိုးများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းရှိ ချင်းလူမျိုးများအကြား လူမျိုးတစ်မျိုးဖြစ်တည်းနှုန်းနှင့်ရွှေ့ဖွံ့ဖြိုးဆောင်ရွက်မည်။ နှီးနှောဖလှယ်သည့် အစီအစဉ်များ ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်နှင့် ချင်းအမျိုးသားညီလာခံ (Chin National Conference) ကို အနှစ်သာရရှိရှိဖြင့် အခါအားလုံးစွာ ကျင်းပပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ အဝေးရောက်ချင်းလူမျိုးများ (Diaspora Chin) အနေဖြင့် အမိချင်းပြည်နယ် တည်ဆောက်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာင်အားဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ နည်းပညာအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် Financial Institute, Endowment Fund, Business Corporations, Research Institutes နှင့် Think-Tank စသည် Institutions နယ်ပယ်ပေါင်းစုံ ဖွံ့စည်းပေါ်ပေါက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

-----000-----

(၆)

အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေး တည်ဆောင်ရွက်မည့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(ပြည်သူများအနေဖြင့် ရဲဝံပွင့်လင်းစွာ တိုင်ကြားနိုင်မည့် အခွင့်အရေးနှင့် ကော်မရှင်က လက်ဦးမှုရယူပြီး အရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ပြင်ဆင်ရမည်။ ထိုအပြင် အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေးဥပဒေကို မိမိပြည်နယ် အသီးသီးက ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချုသည့် ယန်ရားဖြင့် ပြင်ဆင်ရမည်။)

၂။ အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ကို ပိုမိုလွှတ်လပ်မှုရှိသည့် ဖွဲ့စည်းမှု (Independent Body) ဖြစ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(အကတိလိုက်စားမှုတိက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ကို အစိုးရ၊ အတိုက်အခံပါတီများ၊ အရပ်ဘက်ရှုံးအဖွဲ့အစည်းနှင့် ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များပါဝင်သည့် စွဲမှုပုံစံဖြင့် ကျယ်ပြန်စွာ အချိုးကျဖြင့် ဖွဲ့စည်းမည်။)

၃။ အကျင့်ပျက်၊ အကတိလိုက်စားသောသူများကို ထိရောက်ပြင်းထန်စွာ အရေးယူနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(မိမိပါတီအနေဖြင့် Zero Tolerance for Corruption and Bribery မှုကို ကိုင်စွဲပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားသူများကို နားလည်မှန်နှင့် ခွင့်လွှတ်ခြင်းလုံးဝမရှိဘဲ အမြင့်ဆုံးပြစ်အက်မျိုးအထိ စီရင်ချမှတ်ခြင်းဖြင့် အကတိတိုက်စားမှု အနည်းဆုံး ပြည်နယ်ဖြစ်စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(၇)

ချင်းအမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ မူဝါဒပြတ္တုညာတတ်

- ၁။ ချင်းအမျိုးသားလုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ စီမံဆောင်ရွက်မှုတွင် ချင်းအမျိုးသားများ ကိုယ်တိုင် မူဝါဒများချမှတ်ခွင့်ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၂။ ချင်းပြည့်နယ်အတွင်း လူမျိုးစွားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အခြေချွင်း မရှိစေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၃။ ချင်းပြည့်သူများ၏ အသက်အိုးအမိမိလုံခြုံရေးအတွက် ပြစ်မှုကျူးစွန်သူများအား ထိရောက်စွာအရေးပူးနှင့်ရေးအတွက် Geneva Convention နှင့် စစ်ပွဲဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများ၊ ကျင့်ဝတ်များနှင့်အညီ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၄။ အမျိုးသမီးများ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို ချင်းပြည့်သူများ အပြည့်အဝရရှိနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတကာ သဘောတူညီချက်များနှင့်အညီ ချင်းစလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများနှင့် တည်ဆဲဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၅။ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာစကားနှင့်စာပေ၊ စလေ့ထုံးတမ်း၊ ပိုင်နက်နယ်မေမနှင့် စီးပွားကဏ္ဍများတွင် ဝါးချိုခြင်း (Assimilate) နှင့် လက်ဝါးကြိုးအုပ်ခြင်း မခံရစေရေး အတွက် အကာအကွယ်ပေးနိုင်သည့် ယနှစ်ရားများ စီမံဆောင်ရွက်မည်။
- ၆။ ကမ္မာ့ကုလသမဂ္ဂက ချမှတ်ထားသော Sustainable Development Goals (SDG-2030) နှင့်အညီ ၂၀၃၀ပြည့်နှစ်အမီ ချင်းပြည့်နယ်ကို အဆင်းရဲဆုံးပြည့်နယ်အဖြစ်မှ လွှတ်မြောက်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(က)

မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းရိုးရာယဉ်ကျေးမှု စလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ ပိုင်ဆိုင်ခဲ့သော ရိုးရာပိုင်မြေများကို ဥပဒေများကိုပြဋ္ဌာန်းပြီး ကာကွယ်စောင့်ရောက်မည်။

၂။ အမိချင်းမြေအပေါ် ချင်းပြည်နယ်၊ ချင်းလူမျိုးများက ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့် အပြည့်အဝ ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ၂၀၁၂ခုနှစ် မြေယာဥပဒေနှင့် မြေယာနှင့်သက်ဆိုင်သော အခြားတည်ဆောက်မှုများကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပြီး မြေယာများတွင် အမှန်တကယ်လုပ်ကိုင်နောက်သည့် တိုင်းရုံးသားပြည်သူများ၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းမြိမ်များကို အကာအကွယ် ပေးနိုင်မည့် ဥပဒေတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ မြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ စိက်ပျိုးမြေ၊ မြို့ပြနယ်မြေ၊ ကျေးဇာနယ်မြေ၊ အစိုးရစီမံကိန်းနယ်မြေ၊ သစ်တော်မြေ၊ တိရှိစွာနှင့်စားကျက်မြေစသည်ဖြင့် (Master Plan) တိတိကျကျ ရေးဆွဲထားရှိပြီး မြေစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အသုံးချမှု ပါပြင်လာစေရေး အတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

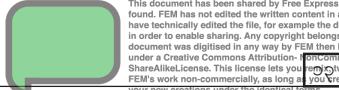
၅။ ချင်းအမျိုးသား မြေယာမှုဝါဒရေးဆွဲရာတွင် အောက်ပါအချက်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရေးဆွဲမည် -

(က) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မြေယာအသုံးချမှု မှုစုနှင့်များကိုအခြေခံပြီး ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနှင့် မူဝါဒများရေးဆွဲမည်။

(ခ) ဌာနေတိုင်းရုံးသားများ ရိုရှင်းစွဲပို့ရာစလေ့လုပ်အရ ရိုးရာပိုင်ခြေ ပိုင်ဆိုင်မှုကို အခြေခံရန်နှင့် မြေပိုင်ဆိုင်မှုကို ခိုင်လုံးမှုရှိစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

- (က) မြေယာလုပ်ကိုင်သူတိုင်း မြေပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒ ရေးဆွဲ ချမှတ်မည်။
- (ဃ) မြေပေါ်မြေအောက်ရှိ သယံဇာတများနှင့် ရေအောက်ရှိ သယံဇာတများ၊ မြေပေါ်မြေအောက်နှင့် ရေပေါ်ရေအောက်ရှိ သက်ရှိသတ္တဝါများနှင့် မိုင်ပျိုးစုံပျိုးကွဲများစသည့် မြေယာနှင့်သဘာဝသယံဇာတများကို ပိုင်ဆိုင်မှု၊ စီမံခန့်ခဲမှု၊ သုံးစွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မူဝါဒများရေးဆွဲချမှတ်မည်။
- (င) စိုက်ပျိုးမြေ၊ သစ်တောကြေ၊ စားကျက်မြေ၊ မြို့ပြမြေနှင့် ကျေးရွာမြေ စသည်များကို စနစ်တကျပိုင်းခြားသည့်မြေပုံများ ရေးဆွဲထုတ်ဝေ နိုင်ရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- (စ) ချင်းရိုးရာဓလ္လုထုံးတမ်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှုအထိမ်းအမှတ်များ၊ သမိုင်းဝင် နှယ်မြေများ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အထွတ်အမြတ်ထားသောနေရာများ သတ်မှတ်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ သဘာဝအလျှောင်းနယ်မြေများကို အပျိုးသား ဥယျာဉ်နယ်မြေနှင့် သဘာဝရှုခင်းနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း၊ အမျိုးသားဥယျာဉ်ပြတိုက်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည်။

----ooo----

(၉)

ချင်းပြည်နယ်အစိုးရဘတ်ဂျက်၊ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ ခွဲဝေသုံးစွဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းပြည်နယ်အစိုးရ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အလိုက် ရ/သုံးမှန်းခြေထွေစာရင်း၊ သာမန်ရွေ့ချင် ငွေလုံးငွေရင်းများနှင့် အခြားဆောက်ပုံငွေများ ခွဲဝေသုံးစွဲရာတွင် Financial Commission ဖွဲ့စည်း၍ ဆင်းရွှေ့မ်းပါးမှု (Poverty or Backwardness)၊ လူညီးရေ သိပ်သည်းမှု (Population Density)၊ ဝေးလုံခေါင်သီဖြစ်မှုနှင့် ပထဝိဝင်အနေအထား (Distance and Geography)၊ ချင်းအမျိုးသားအကျိုးစီးပွားဖြစ်မှု (Interest of State) စသည့် စံချိန်စံညွှန်းများ (Indicators and Criteria) နှင့်အညီ ဘက်လိုက်မှုနှင့် အကတိလိုက်စားမှု မရှိစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ချင်းပြည်နယ်အတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအပြင် ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးကို အထူးဦးစားပေးအဖြစ် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ချင်းအမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် ချင်းအရပ်ဘက် လူအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချင်းမိဒိယာများအား နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်ခွဲဝေပေးရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ချင်းပြည်နယ်ပြင်ပရီ ချင်းလူမျိုးများ၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု၊ ဓမ္မလူထုံးတမ်းမြှင့်တင်ရေးအတွက် လိုအပ်သောရန်ပုံငွေများရရှိရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

အခန်း (၂)

ခီးပွားရေးတည့်ဌာန

(၁၀)

ချင်းအမျိုးသား

ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ချင်းလူမျိုးများ၏ စဉ်ဆက်မပြတ် လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ချင်းအမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (Chin National Development Master Plan) တစ်ရပ်အား သက်ဆိုင်ရာအစုအစုများနှင့် ပူးပေါင်းရေး ဆွဲနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ချင်းလူမျိုးတို့၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်-

- (က) ကဏ္ဍပေါင်းစုံတွင် ကျွမ်းကျင်သည့် ပညာရှင်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ခ) ချင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့များတစ်မြို့ချင်းစီအတွက် မြို့ပြစ်စီမံကိန်း ပြန်လည်ရေးဆွဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်၊
- (ဂ) မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်ချင်းစီအတွက် မြို့နယ်ရေခံမြစ်နှင့်ကိုက်ညီမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရန်။

၃။ ချင်းအရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်နယ် အစိုးရတို့များပေါင်း၍ SDGs အချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည် -

- (က) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အဆောက်အအုံကဏ္ဍ
- (ခ) ပညာရေးကဏ္ဍ
- (ဂ) ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ
- (ဃ) စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြှေးရေးကဏ္ဍ
- (င) ခရီးသွားလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍ (သဘာဝခရီးသွားလုပ်ငန်း)
- (စ) မြို့သစ်နှင့်ရွာသစ်စီမံကိန်းများ
- (ဆ) သဘာဝသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးကဏ္ဍ
- (ဇ) မြေယာနှင့်သဘာဝသယံဇာတ ပိုင်ဆိုင်မှုကဏ္ဍ
- (ဈ) ရုံးရာစလေ့ထုံးတမ်းညပဒေများကဏ္ဍ
- (ည) လူစွမ်းအားအရင်းအမြစ်၊ လူငယ်နှင့်အမျိုးသမီးကဏ္ဍ
- (ဋ) စီးပွားရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကဏ္ဍ
- (ဌ) အသေးစားနှင့်အလတ်အစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ
- (ဇ) ရုံးရာဂျပ်ခုတ်လုပ်ငန်းများ
- (ဟ) ဆင်းရွှေမူးပါးမှုလျှော့ချေရေး စီမံချက်များ
- (ဏ) ကဏ္ဍတိုင်းတွင် ခိုင်မာအားကောင်းသောအဖွဲ့အစည်းများ ပေါ်ပေါက်လာရေး။

----〇〇〇----

(၁၁)

သဘာဝသယံဇာတများ ခွဲဝေရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့် အေသခံပြည်သူများ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်သာလျှင် သဘာဝသယံဇာတ ထုတ်ယူသုံးခွဲခွင့်ရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ သဘာဝသယံဇာတ စီမံခန့်ခွဲရေး (Management) တွင် သယံဇာတထွက်ရရှုရာ ပြည်နယ်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုအစိုးရထက် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာ ပိုမိုရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ သဘာဝသယံဇာတမှုရရှိသော အခွန်ဘဏ္ဍာ (အကျိုးအမြတ်) အများစုကို ပြည်နယ်က ပြည်ထောင်စုထက် ဝေစုပိုမိုရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ပြည်နယ် တစ်ပြည်နယ်ထက်မက အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည့် ရေသယံဇာတ (Water Resource) ကဲ့သို့သော သဘာဝသယံဇာတ အကျိုးအမြတ်များခွဲဝေရာတွင် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်များအချင်းချင်း သဘောတူညီချက်ဖြင့် မျှတစ္ဆေးခွဲဝေနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ အေသခံချင်းပြည်သူများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုအနည်းဆုံးဖြင့် အကျိုးခံစားခွင့် အပြည့်အဝ၊ စနစ်တကျ သဘာဝသယံဇာတခွဲဝေမှုများ မပြုလုပ်နိုင်မိ ချင်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝသယံဇာတများ အလွန်အကျိုးထုတ်ယူသုံးခွဲခြင်းမပြုရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(၁၂)

အသေးစားနှင့်အလတ်စား

စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲ ချမှတ်ခွင့်အာဏာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခွင့်ကို ပြည်နယ်အဆင့်အစိုးရနှင့် လွှတ်တော်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အဖြစ် ထားရှိနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ရေးအတွက် ချင်းပြည်နယ်အတွင်း လိုအပ်သောအခြေခံအဆောက်အအုံများ မြှင့်တင်ရေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်နိုင်ရေးအတွက် မဟာဗျာဗျာမြောက် မူဝါဒနှင့်စီမံကိန်းများကို သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း (Stakeholders) များနှင့်ပူးပေါင်းပြီး ရေတိရေရှည်စီမံချက်နှင့် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲချမှတ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ အသေးစားနှင့်အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ရှင်သန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာနှင့် နည်းပညာထောက်ပံ့ပေးခြင်းတို့ကို အစိုးရက ဦးစားပေးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ ချင်းပြည်နယ်အတွင်း ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍမှုရရှိသော ထုတ်ကုန်များ ဖျေးကွက်ကောင်းရှိနိုင်ရန် ပြည်နယ်အစိုးရ အစီအစဉ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၆။ ဆန်းသစ်တိတွင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများထုတ်လုပ်ရေး၊ ဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက် စေရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်တိုးတက်စေရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၇။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ တိုးတက်ရေးကို အားပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းခွင်သင်တန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၈။ ဌာနေတိုင်းရင်းသား (Indigenous People) များ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို လက်ဝါးကြိုးအပ်ခံရခြင်းနှင့် အလွှာသုံးစားပြခံရခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

-----〇〇〇-----

(၁၃)

ဆင်းရွှေမှုပါးမှုလျှော့ချရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ချင်းပြည်နယ် ဆင်းရွှေမှုပါးမှုလျှော့ချရေး မူဝါဒ၊ ဥပဒေများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ရေးဆွဲခွင့်ကို ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျှော့ချကာ ပို့နိုလွတ်လပ်စွာ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ချင်းပြည်နယ်သည် ဆင်းရွှေမှုပါးမှ အမြင့်ဆုံးပြည်နယ်အဖြစ် မှ လွတ်မြောက်ပြီး SDG – ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အမိ ဖြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆင်းရွှေမှုပါးမှ ပုံမ်းမျှအချိုး (Average) အောက်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရေးနှင့် အလယ်အလတ်လူနေမှုဘဝအဆင့်သို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် စေနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ချင်းပြည်နယ် ဆင်းရွှေမှုပါးမှုလျှော့ချရေးနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးရေး မဟာဗုံးပာစီမံကိန်း (Master Plan for Chin State's Poverty Reduction and Sustainable Development Goals – MP-CSPR-SDG) ကို Stakeholders အားလုံးပါဝင်မှုဖြင့် ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ပြည်နယ်အတွင်း စစ်မက်ဖြစ်ပွားခြင်း မရှိစေရန်နှင့် ဤချမ်းများတည်ဆောက် နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေးတွေဆုံးနွေးအဖြော်သည်နည်းလမ်းကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ အထူးသဖြင့် ချင်းလှေယ်များ အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးပေးနိုင်ရေးအတွက် အသေးစားနှင့်အလတ်စားစက်မှုလုပ်ငန်း ထူထောင်ရေးစီမံချက် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်မည်။

၆။ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာအကူအညီဖြင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား ဘဏ္ဍာဂ္ဂ ဆောက်ပုံခြင်းနှင့် ထုတ်ချေးခြင်း (Small and Medium level Grant and Loan Program) အစိအစဉ်များကို ဦးစားပေးကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၇။ လူတိုင်းအကျိုးဝင်ပညာရေးစနစ်ထူးထောင်ရေး (Achieve Universal Basic Education) အောင်မြင်စွာ ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၈။ ကျိုးမာရေးစောင့်ရှောက်မှု မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ အထူးသဖြင့် မိခင်နှင့်ကလေး စောင့်ရှောက်ရေးအစီအစဉ် ကောင်းမွန်စွာချမှတ်ခြင်းနှင့် ကလေးသူငယ်များ စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံပေးခြင်းများကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၉။ အဂတိလိုက်စားမှုပပို့ဆောင်ရေးအတွက် သည်းခံမှု-သုည် (Zero - Tolerance) ပေါ်လစီကျင့်သုံးပြီး ထိရောက်ပြင်းထန်စွာ တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

----ooo----

(၁၄)

သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် တည်ဆဲဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများကို ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုစနစ်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းနေရာများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာများ ထိခိုက်မှုနှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအနည်းဆုံးဖြစ်စေရန် ချင်းပြည်နယ် အတွင်းရှိ ဒိုက္ခမျိုးစုံမျိုးကွဲပွား လေ့လာစာရင်းပြစ်ခြင်း (Biodiversity Mapping)နှင့် သုတေသနပြခြင်းများကို IUCN, UNESCO, UNEP အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပညာရှင်များနှင့် အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံချင်းတိုင်းရင်းသားများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်နစ်နာမှုအနည်းဆုံး ဖြစ်စေရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (EIA)နှင့် လူမှုရေးထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (SIA)များ ပြုလုပ်ပြီး၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများအား ကြိုတင်အသိပေးခြင်း၊ ညီနိုင်းဆွေးနွေးခြင်းနှင့် သဘောတူညီချက်များရယူခြင်း (FPIC) တို့ကို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံနှုန်းများနှင့်အညီ ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ဒေသခံပြည်သူများ၊ အရပ်ဘက်လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ တတ်သိပညာရှင်များ၊ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်း၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဒိုက္ခမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းဆောင့်ရောက်ခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်းများကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဖန်တီးစီမံ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ယင်းလုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်သော အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ဒေသခံလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် ပြည်သူများက ဦးစားပေးရရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

(၁၅)

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

- ၁။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး မူဝါဒများ ချမှတ်ပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်မည်။
- ၂။ ဓရ္စာပြောင်းတောင်ယာစနစ်မှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးရေးစနစ်ဖော်ဆောင်နိုင်ရေး ကြံးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၃။ ဒီဝါးလျှော့များနှင့် ဂေဟစနစ်အပေါ် ဆိုးကျိုးများမသက်ရောက်စေရန်နှင့် သက်ရှိစိုး မျိုးစုံမျိုးကွဲများ ကျက်စားရာနေရာ ပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းမရှိစေရေး အစီအမံများ ချမှတ် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၄။ မျိုးသုည်းရန်အန္တရာယ်ရှိသော မျိုးစိတ်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္စာန်များနှင့် သစ်ပင် ပန်းမန်များ တရားမဝင်ကုန်သွယ်ရောင်းချေမှုကို တိုက်ဖျက်၍ တားဆီးနိုမ်နှင်းနိုင်ရေး အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။
- ၅။ မြို့ပြနှင့် ရပ်ကွက်ကျေးဆွဲစီမံကိန်းများ၊ အထူးစီးပွားရေးဇာတ်နှင့် စက်မှုဇာန်များ၊ စိုက်ပျိုးမွှေးမြှေးရေးစီမံကိန်းမြေများအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိုက်မှု အနည်းဆုံးဖြင့် မဟားစီမံကိန်း (Master Plan)ကို စနစ်တာကျ ရေးဆွဲချမှတ်နိုင်ရေး စီမံဆောင်ရွက်မည်။
- ၆။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် လူကြောင့်ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်ကာကွယ် ရေးအစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။

၇။ အမျိုးသားဥယျာဉ်များ၊ သစ်တော့မိုးကြိုးဝိုင်းများကို ဒေသခံချင်းပြည့်သူများ အကျိုးစီးပွားအတွက် စနစ်တကျသတ်မှတ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကာကွယ်ရေး အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။

၈။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းမှုမရှိစေရန် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။

-----〇〇〇-----

(၁၆)

နီမံကိန်းများ

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ နီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသား ပြည်သူများအား လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘာတူလိုချက် ရယူခြင်း (Free, Prior and Informed Consent) နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းများကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ နီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ခြင်း (Environmental Impact Assessment)၊ ကျွန်းမာရေးအပါအဝင် လူမှုရေးထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (Social Impact Assessment) နှင့် ပဋိပက္ခနှင့်ငြမ်းချမ်းရေး ထိခိုက်မှုဆန်းစစ်ခြင်း (Peace and Conflict Impact Assessment) ကို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ လုပ်ဆောင်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ရရှိသောအကျိုးအမြတ်များကို ဒေသခံပြည်သူများအား မျှဝေသုံးစွဲစေခြင်း (Corporate Social Responsibility) ကို နိုင်ငံတကာစံချိန်စံညွှန်းနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သော နီမံကိန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်သောဒေသခံပြည်သူများက တင်ပြတိုင်ကြားမှုများရှိလာပါက အဆိုပါ နီမံကိန်းများကို အစိုးရက စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ စိစစ်ခြင်း၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဆိုင်းင့်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါကရပ်စွဲခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်မည့် တိုင်ကြားဖြေရှင်းမှု စနစ် (Grievance Redress Mechanism) အစီအမံများကို ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။

အခန်း (၃)

လူမှုပေးကာလွှာ

(၁၇)

ပညာရေးဆိုင်ရာ မှတ်ဒုံး

၁။ ချင်းပြည်နယ်အတွင်း ကျောင်းသင်ရှိုးညွှန်းတမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ကျောင်းစီမံခန့်ခွင့်အာဏာဆွဲဝေရာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ကြီးပမ်းမည် -

- (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ၂၀ ရာခိုင်နှစ်း၊ ပြည်နယ်အစိုးရမှ ၈၀ ရာခိုင်နှစ်းဖြင့် ဆွဲဝေရန်၊
- (ခ) ဘတ်ဂျက်များကို ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျက်မှုသုံးစွဲရန်၊
- (ဂ) စီမံခန့်ခွဲမှုကို ပြည်နယ်အစိုးရက ပညာရေးမှတ်ဒုံးအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်၊

၂။ ချင်းပြည်နယ်ရှိကျောင်းများနှင့် ချင်းတိုင်းရင်းသားများနေထိုင်သည့်ဒေသများတွင် သင်ကြားရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ရေးဦးကလေးသူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးကျောင်းများနှင့် မူလတန်းအောက်ဆင့် (Grade 1 - 3) အထိ မိခင်ဘာသာစကား (Mother Tongue Based Education System)ဖြင့် သင်ရှိုးညွှန်းတမ်းများရေးဆွဲပြီး သင်ကြားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ကျောင်းသင်ရှိုးညွှန်းတမ်းများရေးဆွဲရာတွင် ချင်းလူမျိုးများနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ပထဝိဝင်များ၊ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလ္လာထုံးတမ်းဆိုင်ရာများ၊ ချင်းသမိုင်းဆိုင်ရာများကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲပြီး၊ သင်ကြားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်မည်။

၄။ အခြားပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများနှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကိုလည်း ရေးဆွဲသင်ကြားစေရန် ဆောင်ရွက်မည်။ မည်သည့် ဘာသာရေး အယူဝါဒ သွေ့သွေ့ခြင်းဆိုင်ရာများကိုမျှ ရေးဆွဲသင်ကြားစေခြင်းမျိုးမရှိစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ ချင်းအမျိုးသားသီချင်း (Chin National Anthem) ကို ဖော်ထွက်ကာ ချင်းပြည်နယ်ရှိ စာသင်ကျောင်းအားလုံးတွင် သီဆိုစေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၆။ ချင်းအမျိုးသားပညာရေးဖော်ဒေးရှင်း (Chin National Education Foundation) တစ်ရပ်ကိုထူးထောင်ဖြီး ထူးချွဲသောကျောင်းသူကျောင်းသားများ ပညာသင်ဆုပေးရန် (Stipend & Scholarship) နှင့် ဆင်းရွက်မှုးပါးသော ကျောင်းသူကျောင်းသားများ ပညာသင် ထောက်ပံ့ပြေားများပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျောင်းအဆောက်အအုံများ၊ ဆရာတာရာမနေအိမ်များကို ကျောင်းအကိုရပ်နှင့်အညီ ဆောက်လုပ်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၈။ ကျောင်းတိုင်းတွင်လိုအပ်လျက်ရှိသော သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ၊ စာကြည့်တိုက် များ၊ သီပံ့သာသာရပ်ဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းများ၊ နည်းပညာအထောက်အကူပြု ပစ္စည်းများ၊ အားကစားနှင့်သက်ဆိုင်သော အားကစားကွင်း၊ အဆောက်အအုံနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ ကို လုပ်လောက်စွာထောက်ပံ့ထားရှိရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၉။ ပညာသင်နှစ် (Academic Year) ကာလကို ချင်းပြည်နယ်၏ ရာသီဥတုနှင့်အညီ သတ်မှတ်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၁၀။ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ချင်းလူမျိုးများ၏ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုနှင့် ကိုက်ညီသော ကျောင်းဝတ်စုံကို ချင်းပြည်နယ် ပညာရေးအုပ်ချုပ်မှုအဖွဲ့က သတ်မှတ်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၁၁။ ကျောင်းဆရာ၊ ဆရာမခန့်ထားရာတွင် အောက်ပါအတိုင်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

- (က) အရည်အချင်းပြည့်မိသော ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ ဦးစားပေးရန်။
- (ခ) ကျောင်းတိုင်းတွင် ကျောင်းဆရာ/မများ အလုံအလောက်ခန့်ထားရန်။
(အထူးလိုအပ်သော ချင်းပြည်နယ်ရှိကျောင်းများ၏ အသက်အချယ်နှင့် ပညာအရည်အချင်း ကန့်သတ်ချက်များကို လျှောပြော၍ ခန့်ထားရန်)။
- ၁၂။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းစင်တာနှင့်ကျောင်း (Vocational Training Centres & Schools) များ ဖွင့်လှစ်ပေးရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၁၃။ ကျောင်းဆရာ/မများ အသစ်ခန့်ထားခြင်း၊ ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၊ လစ်လပ်နေရာတွင် အစားထိုးခန့်အပ်ခြင်းစသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ပြည်နယ်၊ ခရိုင်၊ မြို့နယ်အဆင့်အဖြစ် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင့်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

----ooo----

(၁၈)

ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် အုပ်ချုပ်မှာ စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်မှု၊ ဘဏ္ဍာဂ္ဂ ရှိရှိသုံးစွဲစွဲ၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများခန့်အပ်ခွင့် စသည့်များကို ပြည်နယ်၏လုပ်ပိုင်ခွင့်တွင် ထားရှိရနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍပို့မိုကာင်းမွန်ရှိနှင့်အတွက် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ အနီးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပိုမိုထိရောက်သည့် ကုသရေးဖော်ဆောင်ရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးသတင်း အချက်အလက် များ သုတေသနများပြုလုပ်ရန်နှင့် ပြည်နယ်ကျန်းမာရေးကော်မတီတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် အမျိုးသားကျန်းမာရေးစီမံချက် (Chin National Healthcare Master Plan) ရေးဆွဲနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကို အထောက်အကျပြုသော တိုင်းရင်းဆေးပညာများကို သုတေသနပြုလုပ်ဖော်ထဲပြီး ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းရေးနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရေးအတွက် အားပေးလုပ်ဆောင်မည်။

၅။ ပုဂ္ဂလိက ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ စနစ်တကျဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် အားပေးခြင်း၊ စီစဉ်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ညီနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၆။ ကျော်မာရေး အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများကို အမျိုးသားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပူးပေါင်း၍ ကျေးလက်ဒေသအထိ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၇။ လူဦးရေအသင့်အတန်ရှိသည့် ကျေးရွာတိုင်းတွင် ကျေးလက်ကျော်မာရေးဌာနခဲ့ခြင့် သင့်တော်သည့် ကျေးရွာအပ်စုများတွင် ကျေးလက်ကျော်မာရေးဌာနများ တိုးချွဲ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၈။ ကျေးလက်ဒေသများတွင် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများခန့်အပ်ရာတွင် ဒေသဆိုင်ရာဘာသာစကားနားလည်သူများ သို့မဟုတ် ဒေသခံများကို ဦးစားပေးခန့်အပ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၉။ ကျေးလက်ကျော်မာရေးဝန်ထမ်းများ၏ လုံအပ်မှုများဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေးအတွက် ကျော်မာရေးမှူး၊ သူနာပြု၊ သားဖွားသင်တန်းကျောင်းများသို့ တက်ရောက်ခွင့်ပမာဏများကို ဦးရေတိုးမြှေ့နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၁၀။ သက်ကြိုးရှယ်အိများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် အသက်ငါးနစ်အောက် ကလေးများ၊ မသန့်စွမ်းသူများ အခဲ့ကျော်မာရေး ဝန်ဆောင်မှုရယူခွင့်ရှိနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၁၁။ အခြေခံပညာရေးတွင် ပညာဆည်းပူးသည့် ကျောင်းသူ/သားများအနေဖြင့် ကျော်မာရေးကုသမှူး အခဲ့ရရှိစေနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

----000----

(၁၉)

ဘာသာရေးလွှတ်လပ်ခွင့်နှင့်

တန်းတူရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ

၁။ ဘာသာရေးနှင့်နိုင်ငံရေး ရောယ်က်ခြင်းမရှိသော နိုင်ငံတော် (Secular State) တည်ဆောက်ရေးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ အောက်ပါအချက်များကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည် -

(က) သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့်ဦးစီးဌာနကို ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ယင်းနှင့် ဆက်နွယ်သော ဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ဖျက်သိမ်းရန်၊

(ခ) နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာင်းရေးအတွက် သုံးစွဲခြင်းမပြုရန်၊

(ဂ) မျိုးစောင့်ဥပဒေ၏ တစ်လင်တစ်မယားစနစ် ကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ၊ မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မိန်းမများ အထူးထိမ်းမှားခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ ကူးပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် လူဦးရေတိုးပွားနှုန်း ထိန်းညီခြင်းဆိုင်ရာ ကျွန်းမာရေးစောင့်ရောက်မှု ဥပဒေတို့ကို ဖျက်သိမ်းရန်၊

၃။ ချင်းပြည်နှယ်နှင့် ချင်းလူမျိုးများ နေထိုင်သောအေသာများတွင် သာသနာပိုင်မြေနှင့် အဆောက်အအုံများကို အခွန်လွှတ်သာသန့်ပိုင် မြေဂရန်ရရှိရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်ပြား၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းလျှောက်လွှာ၊ ကျောင်းဝင်ခွင့် လျှောက်လွှာ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်း လျှောက်လွှာများတွင် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ ဖြည့်စွာက်စေခြင်းမပြုရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရအကြီးအကဲများ၏ ခရီးစဉ်များတွင် ဘာသာရေးကျောင်းများနှင့် အဆောက်အအုံများ၊ ဘုရားရို့ရိုးကျောင်းများသို့ နိုင်ငံတော်ယနှစ်ရားနှင့်အဆောင်အယောင်များအသုံးပြု၍ သွားရောက်ကြသည့်ညီးမြင်းမပြုရန် ကန့်သတ်ဆောင်ရွက်မည်။

၆။ အရေးပေါ်အခြေအနေကလွှဲ၍ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် အများစုနေထိုင်သော နေရာဒေသများတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် အစိုးရ အကြီးအကဲများက ခရီးစဉ်များရေးဆွဲသည့်အခါ ခရစ်ယာန်ဘာသာသာဝင်များ အထွေတ် အမြတ်အထားသော တန်ငံ့နေ့ပုသ်နေ့၌ သွားလာခြင်းကိုရှောင်လွှဲရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက် မည်။

၇။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးသည့် အချိန်ကာလတွင် အောက်ပါအတိုင်း ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည် -

(က) နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာဇာန်ကို သာသနာရေးတွင် သုံးစွဲရန်ရှိပါက ကိုးကွယ်သူ လူဦးရေအချိုးအလိုက် ခွဲဝေသုံးစွဲနိုင်ရန်။

(ဃဗော - တစ်ပြည်လုံးအဆင့်တွင် သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာဇာ ခွဲဝေရာတွင် (၈၉)ရာခိုင်နှစ်းရှိသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များအတွက် ယင်းအချိုးနှစ်းတိုင်း ခွဲဝေရန်နှင့် အလားတူ (၈၅)ရာခိုင်နှစ်းဖြင့် ခရစ်ယာန်ဘာသာသာသနာကိုးကွယ်သူ လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်သော ချင်းပြည်နယ်တွင် လူဦးရေအချိုးနှစ်းအတိုင်း သာသနာရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာဇာ ခွဲဝေသုံးစွဲရေး)။

(ခ) ချင်းပြည်နယ်အစိုးရ အစီအစဉ်ဖြင့် မဟာသကြံနှစ်ပွဲတော်၊ ခရစ်စမတ် ပွဲတော်နှင့် ရှင်ပြန်ထမြာက်ရာနေ့ (Easter Sunday) စသည့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ပွဲတော်အမ်းအနားများကို ကျင်းပခြင်းမပြုလုပ်ရန်။

(၂၀)

ချင်းရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနှင့်

စလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများခိုင်ရာ မူဝါဒများ

၁။ မိမိ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှာ စလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာများ၊ ဘာသာစကားများ တိမ်ကော ပျောက်ကွယ်ခြင်းမရှိစေရန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖြင့် တင်ရေးကို ချင်းတစ်မျိုးသားလုံး၏ အမျိုးသားရေးအဖြစ် အလေးအနက်ခံယူ၍ ချင်းပြည်နယ်အိုးရနှင့် ချင်းပြည်နယ်လွှာတ်တော်က မဟာဗျာဗျာ၊ နည်းဗျာဗျာများကို စနစ်တကျ (Comprehensive) ခုမှတ်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၂။ ချင်းမျိုးနယ်စုတိုင်းတွင် အမြတ်တန္ထိုးတန်ဖိုးထားသည့် ရိုးရာပွဲတော်များကို ချင်းလူမျိုးများနေထိုင်ရာအောင်တိုင်းတွင် စည်ကားသိုက်ဖြောက်စွာ ကျင်းပနိုင်ရေးနှင့် ချင်းပြည်နယ်အတွင်း အိုးရုံးပိတ်ရက်အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၃။ ချင်းရိုးရာယဉ်ကျေးမှုစလေ့ထုံးစုံဆိုင်ရာ သမိုင်းအမွှအနှစ်ဆိုင်ရာနယ်မြေများ၊ ကျောက်တိုင်ကျောက်ဖျာများ၊ အဆောက်အအုံများ၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ၊ အထောက်အထားများနှင့် သဘာဝအလုပ်ခင်းများကို အစိုးရအစီအစဉ်ဖြင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၄။ ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် ချင်းလူမျိုး၏ ဘာသာစကား ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုများ ကို ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းပြီး သင်ရိုးဝင်ဘာသာရပ်အဖြစ် သင်ကြားရေးကိစ္စကို ပညာရှင်များနှင့် အတူ ပူးပေါင်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၅။ ချင်းရှုံးရာယဉ်ကျေးမှုများမြှင့်တင်ရေးအတွက် သုတေသနဌာနဖွင့်လှစ်ရန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဆို၊ အကာ၊ အရေး၊ အတိုးများဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၆။ ချင်းဘုံစကား (Common Language) အစီအစဉ်ကို ပညာရှင်များနှင့်ပူးပေါင်း၍ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ရုံးသုံးဘာသာစကားအဖြစ် မြန်မာဘာသာစကားအပြင် ချင်းဘာသာစကားကိုပါ သုံးစွဲနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၈။ ချင်းလူမျိုးများတန်ဖိုးထားသည့် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုဖလှယ်ရေးအစီအစဉ်ကို ကမ္မာလုံးဆိုင်ရာအစီအစဉ်ဖြင့် စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

၉။ ချင်းရှုံးရာဓလ္လာတုံးတမ်းများအား ခေတ်နှင့်လျှော်ညီစွာ ပြင်ဆင်ပြောင်းလဲ ပြု၍နှုန်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။

-----000-----

(၂၁)

ကျား - မ ရေးရာ မူဝါဒများ

ကျား၊ မရေးရာ မူဝါဒ (Gender Policy) ကို အောက်ပါအခြေမှုများအပေါ်တွင် ရပ်တည်ဆောင်ရွက်မည် –

- ၁။ လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားလိုက်နာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၂။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးကဏ္ဍအသီးသီးတွင် တန်းတူညီမျှရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်
- ၃။ နည်းမျိုးစုဖြင့် အကြမ်းဖက်ခြင်းမှ တားဆီးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။
- ၄။ ကျား-မတန်းတူရေးဆိုင်ရာ ဘက်စုံဖြူးတိုးတက်ရေးအတွက် မြှင့်တင်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်မည်။

-----〇〇〇-----

(JJ)

လူငယ်ရေးရာ မူဝါဒများ

- ၁။ ချင်းလူငယ်ရေးရာမှတ်ဒေါ်ကို ချင်းလူငယ်များက လွတ်လပ်စွာ ရေးဆွဲ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်သွားမည်။
- ၂။ ချင်းလူငယ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းများအတွက် ချင်းပြည့်နယ် အစိုးရက နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကို ခွဲဝေပေးနိုင်ရေး ကြံးပမ်းဆောင်ရွက်မည်။
- ၃။ ပြည့်တွင်းပြည့်ပရီ ချင်းလူငယ်များ မျိုးချစ်စိတ်ထက်သန်ပြီး စွမ်းရည်မြှင့်တင် နိုင်ရေးအတွက် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။
- ၄။ ချင်းလူငယ်များအကြား မူးယစ်ဆေးဝါးကင်းစင်ရေးအတွက် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။
- ၅။ ချင်းလူငယ်များ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရရှိနိုင်ရေးအတွက် အစီအမံများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မည်။

----000----

This document has been shared by Free Expression Myanmar (FEM) as found. FEM has not edited the written content in any way. FEM may have technically edited the file, for example the dimensions or file size, in order to enable sharing. Any copyright belongs to the creator. If this document was digitised in any way by FEM then FEM's digitisation is under a Creative Commons Attribution Non-Commercial- ShareAlike License. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creation under the identical terms.